

Помало незапажено у нашој средини прошла је појава једне нове економско-политичке асоцијације БРИК. Реч је о, сада већ политичком договору Бразила, Русије, Индије и Кине, о њиховом зајдничком политичко-економском наступу у међународним односима. БРИК је добио назив по почетним словима земаља ове нове асоцијације, а иначе сам назив први пут је употребљен 2001. године приликом анализа коју је највећа светска инвестициона банка Голдман Сакс употребила при анализама светских инвестиционох токова. Прва незванична окупљања ових земаља десила су се на маргинама заседања Генералне скупштине УН 2002. године, и од тада редовно прате свако заседање годишње скупштине УН. До ове године деловање ових земаља било је углавном консултативно, но после састанка одржаног 15.5.2008. године у руском граду Јекатаринбургу, њихова одлука била је да од сада наступају са усаглашеним ставовима о свим битним политичким и економским питањима. Следећи састанак ове групе биће у септембру на заседању Скупштине УН, а поновни сусрет њихових министара иностраних послова 2009. године у Индији. Основни ставови усвојени приликом овог састанка били су да савремени светски поредак треба да буде заснован на владавини међународног права и јачању мултилатералних принципа, уз централну улогу Уједињених нација. Нас сигурно може да радује што је један од првих политичких ставова био и непризнавање нелегалне државе Косово. Укратко ћу изнети неколико информација које је на састанку уприличеном поводом посете Гувернера Националне банке Бразила Србији, у Привредној комори Србије у четвртак 19.06.2008. године изнео Куељо, амбасадор Бразила у Београду.

Отворивши састанак, Куељо је скренуо пажњу да ће прво говорити о политичким ставовима Бразила и Групе БРИК. На састанку Групе БРИК одржаном маја месеца у Јекатаринбургу у Русији, представници ових земаља донели су неколико веома важних закључака који ће сигурно имати далекосежне последице на будуће догађаје у свету.

Њихов први зајднички став односи се на њихово зајдничко политичко и економско деловање у будућности. За разлику од досадашњег помињања групе БРИК у чисто статистичким праћењима, решили су да од сада заједно наступају у свим економским и политичким дешавањима у свету као равноправни партнери САД и ЕУ. Разлог за овакав њихов став је да САД и ЕУ нису више у стању да проблеме у свету успешно решавају и усмеравају догађања на планети у позитивним правцима. Основ за ову њихову тврдњу, по речима амбасадора, они виде у чињеници да се привреда САД налази у озбиљној рецесији те да се не види могућност да она ускоро из ње изађе. Из оваквог стања привреде САД и ЕУ, криза се преноси широм планете угрожавајући економије осталог дела планете. Негативне токове привредних кретања на планети сигурно ће пратити и заоштравање односа међународних чиниоца што би за последицу имало сукобе и

убрзано урушавање међународног правног поретка.

Земље БРИК-а осећају сопствену снагу и одговорност да се супродставе таквом развоју догађаја и зато ће у наредном периоду тражити да се њихов став у међународним институцијама прихвати као основ за будући развој планете. Ове своје ставове тражиће да усвоје међународне организације (УН) тако што ће доћи до редефинисања Савета Безбедности, где би као сталне чланице требало да, поред Индије и Бразила, своје место имају и Немачка и Јапан. Таквим устројством и новиом унутрашњом организацијом СБ сигурно би се спречиле појаве попут нелегалног проглашења Косова и други међународни проблеми. Такође ће се преко "Групе 20" средње развијених земаља у Светској Трговинској Организацији тражити равноправно учешће свих земаља, насупрот сада присутном фаворизовању САД и осталих развијених земаља. Од Светске Банке и ММФ-а такође ће се тражити измена њиховог понашања према средње и ниско развијеним земљама и поштенија расподела новца а поготово ће се захтевати да се уведе више од једне резервне светске валуте (долар). У складу са тим, тражиће се да једна од валута БРИК такође постане светска резервна валута (пре свега рубља).

Ово своје излагање Куељо је поткрепио и подацима Националне банке Бразила о кретању БРД (Бруто национални доходак) у земљама БРИК, САД и ЕУ где се види тенденција сталног раста учешћа БРИК-а у светском БРД и исто тако стално снижавање учешћа САД и ЕУ, те ће их, за шест до седам година БРИК по питању тог учешћа превазићи. Њихове економије ће тако постати водеће у свету а самим тим и сигуран ослонац за остале земље.

Желео бих да овде укажем на нека мишљења која су све актуелнија, а потичу од оних који су директно супротстављени брзом развоју БРИК-а:

-Голдман Сакс, највећа светска инвестициона банка: по економској снази, БРИК ће до 2032. превазићи групу Г8 (без Русије)

- Вин Тин амерички аналитичар: Група БРИК ће се у наредном периоду наметнути као глобална сила

-Предвиђање Голдман Сакс-а јесу да ће поредак највећих економија на свету 2050. године бити : Кина, САД, Индија, Бразил и Русија. Све остале земље, данас познате као економски џинови, биће далеко иза њих.

-Дзордз Сорос: Кина и Индија за 10 до 15 година превазићиће САД и биће водеће државе у свету.

Да сад укратко погледамо са каквим људским потенцијалима располажу ове земље и да ли је могућа раеализација оваквих претензија БРИК-а.

Међу највећим земљама света, чланице БРИК-а су на првом (Русија), трећем (Кина), петом (Бразил) и седмом (Индија) месту, а по броју становника, три земље из ове групације су међу првих пет. БРИК је "глобални гигант" који "покрива" четвртину светског копна и 48 посто светске популације. Две од ових земаља Кина и Индија су најмногаљудније нације на свету са преко 2,5 милијарди становника, а друге две, Русија

и Бразил, јесу земље са највећим природним ресурсима на планети, поготову у области енергије и пољопривреде. Овако сретна комбинација најбрже нарастајућих тржишта и највећих залиха светских ресурса хране и енергије, уз сигурну гаранцију њихове војне моћи, и то тако да им то нико не може угрозити и преотети, отварају сигурну перспективу испуњења њихових очекивања у погледу будућих догађаја на планети.

Од тренутка када је термин БРИК први пут употребљен, па до данас, вредност тржишта у ове четири земље порасла је у готово невероватним размерама. У Бразилу за 369 посто, у Индији за 499, у Русији за 630, у Кини за 201 посто. Просечна стопа раста у Кини деценијама је већа од 10 посто, у Индији око 8 посто, у Русији 6-7 посто, а у Бразилу од 4-6 процената, са најавама јос интензивнијег раста. (Да ли ово има везе са тим што се те земље не осврћу на ММФ ове препоруке развоја?)

Удео инвестиција у њиховом бруто домаћем производу је изузетно висок. У Бразилу и Русији је 15-17 посто, Индији 27 посто и скоро 40 посто у Кини. Без обзира што су због своје величине, њихове привреде у позицији „самодовољности“, удео извоза у њиховом производу је веома висок - Индија и Бразил око 11, Кина 27 и Русија 33 посто. Иако може целокупну своју производњу да пласира на властито тржисте, индиска Влада донела је стратешку одлуку да се направе напори ка великом извозу, јер се једино тако уз конкуренцију светског тржиста може направити интензивно развијена привреда.

Наравно, уз овако високе стопе раста иде и највеће повећање потрошње алуминијума, бакра, олова, нафте и њених деривате, гаса и прехрамбених производа.

Раст приватне потрошње у Русији је 15, Кини 10, а Бразила и Индије 6 посто годишње, што, кад се има у виду број њихових становника, представља тржишни колач ка коме највише јуре земље Г8 (без Русије), а ове земље су на првом месту по улагањима капитала у земље БРИК-а, јер не желе да заостану у трци за та најперспективнија тржиста на свету.

Ово су углавном само назнаке шта заправо ове земље представљају на планети. За детаљније сагледавање њихових потенцијала било би потребно написати подебљу књигу чији би садржај веома изненадио неупућене читаоце.

Наравно да свака од ових земаља појединачно има велики број тешких питања које мора решити унутар својих граница (велики број сиромашних, неравномеран развој, екологија...), а исто тако и одговори групе “угрожених” земаља Г7 ка неком

потенцијалном изолационализму или нечим сличним.

Вероватно само добро информисани тимови струћњака уз помоћ најсавременијих, мултимедиски интегрисаних компјутера, могу да замисле и донекле предвиде будућност овако снажне групације и њене међусобне односе и односе са остатком света.

Чињеница је да се у овом тренутку поклапају њихови интереси, пре свега у настојању да савремени светски поредак треба да буде заснован на владавини међународних права и јачању мултилатералних принципа, уз централну улогу Уједињених нација, као и да се направе нове поставке међународних економских односа.

У међувремену, одржано је неколико скупова на којима су снажно манифестовани ставови из Јекатаринбурга. Састанак Г8 у Јапану (Председник Медведев: -Руска рубља треба да буде једна од резервних светских валута), Преговори у СТО у Женеви о ценама хране (сукоб САД и Кине и Индије), као и формирање Јужноамеричке уније (пандана ЕУ, под водјством Бразила).

На крају, желим да се осврнем и на односе Србије са сваком од тих земаља и потенцијалним користима које би наса земља могла да има од сарадње са БРИК-ом.

Русија, као највећа Словенска и православна земља, већ вековима на неки начин одређује положај Србије у ближем и даљем окружењу. И данас Срби у Русији представљау народ који се доживљава као братски, с тим сто асвремени економски односи не познају братство по новчанику, али сигурно имамао предност у односу на друге бар у почетним контактима због већ речених историјских веза као и одличног познавања тог тржиста од старне наших привредника.

Кина као једна од последњих комунистичких земаља са сигурним положајем светског економског лидера у наредним деценијама, била нам је наклоњена у прошлости, јер велике нације не мењају своје ставове због дневне политике. Наши привредници сигурно могу много да науче о ефикасности пословања од кинеских партнера.

Индија је, веома дуго, Београду једна од најближих земаља која и даље има велике симпатије према Србији. Само је питање колко ми имамо разумевања за пријатељство овог цина са најбољом светском перспективом због изузетно младог становништва (просек старости 27 година и вероватно најпотпунијим школским системом!) Традиционално пријатељство осетиће свако из Србије ко борави у Индији без обзира да

Историја и перспективе БРИК-а

Пише: Милан Пурић
среда, 20 август 2008 21:10

ли је туриста или послован човек.

Бразил по менталитету најсличнији нама, сигурно би радо помогао нашем бржем развоју уколико би имао шансу (већински власник “Апатинске пиваре” су Бразилци). Као предводник земаља Јужне Америке, које су највећим делом несврстане, и где сигурно постоје симпатије за Србију, Бразил би имао разлога да учествује у развоју Србије.

Србија је пре свега европска земља и њена најбоља перспектива је сигурно удруживање са осталим земљама Европе (уколико нас они заита желе). Сматрам да иако за земље БРИК-а нисмо интересантно појединачно тржиште (због величине), својим положајем, историским околностима, традиционалним пријатељством, а поготово могућношћу да будемо једна од спона БРИК-а и ЕУ, можемо за наш бржи развој добити снажну подршку тих земаља.